

SERVIU EL SENYOR AMB ALEGRIA

L'itinerari litúrgic quaresmal vers la Pasqua

Avui fa dues setmanes que celebràvem el Dimercres de Cendra sentint el següent imperatiu: «converteix-te i creu en l'Evangelí!»

I durant cinc setmanes estem rebent una crida constant a la conversió tal com podem constatar per exemple a la llum del que demanem en l'oració col·lecta de l'inici de la missa dels cinc diumenges de Quaresma. En elles se'ns indica que la Quaresma l'hem de viure com un temps per a incorporar-nos i convertir-nos al misteri de la Pasqua de Crist. Si acudim, en efecte, a la mateixa litúrgia, ens adonarem d'allò més essencial que demanem al Senyor els cinc diumenges, expressat, com dic, en les oracions col·lectes de la Missa:

- Progressar en el coneixement del misteri de Crist (1r diumenge).
- Que sigui purificada la nostra visió espiritual per escoltar el Fill estimat i alimentar-nos de la seva Paraula (2n diumenge).
- Veure'ns alleujats de sentir-nos afeixugats per les nostres culpes comptant amb la gran misericòrdia de Déu (3r diumenge).
- Afanyar-nos amb deler i amb una fe ben animosa a celebrar les festes pasquals (4t diumenge).
- Progressar contínuament en la caritat (5è diumenge).

I això és tot just només un tast de la riquesa de la litúrgia! En efecte, també podríem fer un exercici semblant tot meditant, per exemple, el contingut dels prefacis per a les misses de Quaresma. És aquesta, doncs, una bona «eina» que tenim ben a l'abast, nosaltres que potser podem caure en la

temptació de celebrar diàriament i setmanal l'Eucaristia sense meditar prou les oracions que recitem, que són la pregària que l'Església ens posa als nostres llavis any rere any en aquests dies quaresmals. L'itinerari litúrgic quaresmal vers la Pasqua val la pena de tenir-lo molt en compte i fer-lo ben nostre.

Cada diumenge i cada dia, durant la Quaresma que estem celebrant, la santa Litúrgia ens pren de la mà i ens porta ben a la vora de Jesús, per seguir-

lo pas a pas en tot el seu recorregut cap al Pare que és al cel. Els «temps litúrgics» continuen repetint-se, anualment, per tal que mai no deixem de ser deixebles, és a dir, «alumnes» de Jesús, Mestre i Senyor. Necessitem, per dir-ho així, «repetir curs» cada Quaresma, tot «progressant adequadament» bo i escoltant novament i seguint un altre cop Jesucrist vers la Pasqua.

† **Sergí Gordo Rodríguez**
Bisbe de Tortosa

APUNTS PER A L'ANÀLISI

Que no hi falti la nostra pregària!

Els termòmetres assenyalen temperatures altes, gens d'acord amb les pròpies de cada estació. El planeta viu un canvi climàtic que altera les previsions, que provoca un augment de temperatura amb totes les seves conseqüències. Fa més de tres anys que no plou d'acord amb les necessitats de les persones, amb les necessitats bàsiques. El volum de pluja minva per sota del que era habitual. Les restriccions afecten la indústria, l'agricultura, la ramaderia, el consum domèstic, el turisme, el regat de jardins... i també el consum individual i familiar.

La crisi climàtica és una realitat dramàtica i angoixant. Les reserves d'aigua als embassaments estan a mínims històrics... que han fet inevitable la declaració d'emergència i unes primeres mesures restrictives que no exclouen fases més severes. Cal reduir i limitar el consum d'aigua, modernitzar les xarxes, recuperar pous, augmentar el cabdal d'aigua provinent de les depuradores i les desalinitzadores que s'ha de transportar on convingui...

L'aigua és de tots i el problema també és de tots. És per això que els bisbes catalans en una nota recent diuen: «De

diverses maneres, a cada un dels nostres bisbats, hem animat els membres de les nostres comunitats diocesanes a demanar amb perseverança el do de la pluja que tant necessita la nostra societat. Convidem tots els cristians i cristianes a intensificar aquesta petició, tant en la pregària personal com en la comunitària, confiant que el Pare del cel donarà coses bones als qui les hi demanen». «Així, doncs, si vosaltres, que sou dolents, sabeu donar coses bones als vostres fills, molt més el vostre Pare del cel donarà coses bones als qui les hi demanen» (Mt 7,11).

Trobar respostes reeixides demana sumar esforços, sacrificis reals compartits i assumits. És evident que es necessita una política hidrològica que esdevingui un projecte col·lectiu que demana una solidaritat generalitzada, una implicació de tothom. Com diuen els bisbes catalans en la nota esmentada: «Aquesta dificultat que ens ateny a tots, és una oportunitat per a viure més conscientment l'austeritat, el valor del sacrifici personal, la generositat i la solidaritat». Que no hi falti la nostra pregària!

Enric Puig Jofra, SJ

SERVID AL SEÑOR CON ALEGRÍA

El itinerario litúrgico cuaresmal hacia la Pascua

Hoy hace dos semanas que celebrábamos el Miércoles de Ceniza escuchando el siguiente imperativo: «¡conviértete y cree en el Evangelio!»

Y durante cinco semanas estamos recibiendo una llamada constante a la conversión tal como podemos constatar por ejemplo a la luz de lo que pedimos en la oración colecta del inicio de la misa de los cinco domingos de Cuaresma. En ellas se nos indica que la Cuaresma la tenemos que vivir como un tiempo para incorporarnos y convertirnos al misterio de la Pascua de Cristo. Si acudimos, en efecto, a la misma liturgia, nos daremos cuenta de lo más esencial que pedimos al Señor en los cinco domingos, expresado, como digo, en las oraciones colectas de la Misa:

- Progresar en el conocimiento del misterio de Cristo (1.º domingo).
- Que sea purificada nuestra visión espiritual para escuchar al Hijo amado y alimentarnos de su Palabra (2.º domingo).
- Vernos aliviados de sentirnos agobiados por nuestras culpas contando con la gran misericordia de Dios (3.º domingo).
- Apresurarnos con anhelo y con una fe muy animosa a celebrar las fiestas pascuales (4.º domingo).
- Progresar continuamente en la caridad (5.º domingo).

¡Y esto es apenas solo una muestra de la riqueza de la liturgia! En efecto, también podríamos hacer un ejercicio parecido meditando, por ejemplo, el contenido de los prefacios para las misas de Cuaresma. Es esta, pues, una buena «herramienta» que tenemos al alcance, nosotros que quizás podemos caer en la tentación de celebrar diaria y semanalmente la Eucaristía sin meditar suficientemente las oraciones que recitamos, que son la oración que la Iglesia nos pone en nuestros labios año tras año en estos días cuaresmales. El itinerario litúrgico cuaresmal hacia la Pascua merece la pena tenerlo muy en cuenta y hacerlo muy nuestro.

Cada domingo y cada día, durante la Cuaresma que estamos celebrando, la santa Liturgia nos toma de la mano y nos conduce junto a Jesús, para seguirlo paso a paso en todo su recorrido hacia el Padre que está en el cielo. Los «tiempos litúrgicos» continúan repitiéndose, anualmente, para que nunca dejemos de ser discípulos, es decir, «alumnos» de Jesús, Maestro y Señor. Necesitamos, por así decirlo, «repetir curso» cada Cuaresma, «progresando adecuadamente», escuchando nuevamente y siguiendo otra vez a Jesucristo hacia la Pascua.

† **Sergi Gordo Rodríguez**
Obispo de Tortosa

Setmana de Pregària per la Unitat dels Cristians

La Setmana de Pregària per la Unitat dels Cristians ens proposa per a la nostra reflexió la paràbola del Bon Samarità. Hem pregat aquesta setmana perquè la nostra Església sigui de debò casa d'acollida, hospital que sana, hostel que rep tothom.

El lema d'enguany és «Estima el Senyor, el teu Déu... i estima els altres com a tu mateix» (Lc 10, 27).

El divendres 10 de gener, en un vespre plujós, més de 100 persones ens vam aplegar a la parròquia de Sant Josep Obrer de La Ràpita per a pregar per la unitat dels cristians. Una cerimònia molt reixida on vam estrènyer llaços amb els nostres germans evangèlics i ortodoxos i amb la que va participar, per primer cop a la nostra diòcesi, el nou bisbe Sergi que va dir unes paraules molt sentides sobre l'ecumenisme. Aquesta pregària es va organitzar juntament amb altres esglésies cristianes. Va ser

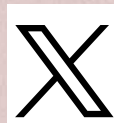
un moment de reflexió amb lectures i l'Evangelí i també amb les homilies de bisbe Sergi i comentari bíblic de Daniel Verge, pastor d'una comunitat evangèlica d'Amposta. La comunitat ortodoxa d'Amposta també va participar i la seva coral va cantar *Trisagion*.

Felicitem la parròquia de Sant Josep per la bona organització i acollida dolça a tothom. També a tots els músics que van ajudar a fer una pregària tan reeixida.

Delegació d'Ecumenisme de la Diòcesi de Tortosa

EL PAPA FRANCESC A LA XARXA

@Pontifex_es: «L'alegria és el termòmetre que mesura la calor del nostre anunci de Jesús, Ell que és per a tots la bona notícia» (18 d'octubre).

@Pontifex_es: «La guerra no resol els problemes: tan sols sembla mort i destrucció, augmenta l'odi, multiplica la venjança. La guerra suprimeix el futur. Exhorto els creients a prendre un sol partit en aquest conflicte: el de la pau. No simplement amb paraules, sinó amb l'oració» (18 d'octubre).

@Pontifex_es: «L'anunci de Crist és anunci d'esperança: Ell coneix les angoixes i els anhels que portem en el cor, les alegries i les angoixes que marquen la nostra vida, les tenebres que ens oprimeixen i la fe que, com un cant en la nit, elevem al Cel» (19 d'octubre).

@Pontifex_es: «L'amor diví, misericordiós i sorprenent, és la novetat perenne de l'Evangelí. I ens demana que mostrem a Déu com ho van fer els sants: no amb paraules, sinó amb la vida» (20 d'octubre).

La Delegació de Missions i l'Associació Sant Francesc Gil de Federich, patró del comerç de Tortosa, van celebrar la seua festa

El diumenge 21 de gener, la Delegació diocesana de Missions i l'Associació Sant Francesc Gil de Federich van celebrar conjuntament la

festa en honor del nostre sant tortosí. A les 11 h, a la capella de la Mare de Déu de la Cinta, el Sr. Bisbe, Mons. Sergi Gordo Rodríguez i el M.I. Josep M. Membrado Blas, van celebrar l'Eucaristia en la qual van participar, entre altres, membres de l'Associació Sant Francesc Gil de Federich i de la Delegació de Missions.

En l'homilia, el Sr. Bisbe parlà del Diumenge de la Paraula de Déu, enllaçant-ho amb referències de la vida del sant tortosí, sant Francesc Gil de Federich, i acabà l'homilia demanant la intercessió del nostre patró, per a que Tortosa en el segle XXI no perdi el goig de ser comunitat cristiana i comunicar-ho als germans. El testimoni que amb l'ajuda de Déu podem donar és escoltar la seva Paraula i rebre el seu Cos en l'Eucaristia. Donar un bon consell, ajudar a Càritas, col·laborar en la catequesi, etc., tot contribueix per construir el Regne de Déu. Que la Mare de Déu ens done la seva Cinta per envoltar-nos amb ella per anar a Jesús i portar Jesús als altres. Invoquem la intercessió de sant Francesc Gil de Federich. Amén.

Abans de la benedicció final, el bisbe Sergi va agrair la participació de tots els presents i comentà que aquests dies tenim les celebracions dels sants tortosins: sant Enric d'Ossó, Manuel Domingo i Sol i uns mesos després santa Maria Rosa Mo-

las. Agrai la participació de tots en la solemne Eucaristia i ens digué que demà dilluns, dia 22, ens podem retrobar al saló d'actes de la Cambra del Comerç de Tortosa, per escoltar la seva conferència: «L'alegria de ser deixebles missioners». Tot seguit vam venerar la relíquia del sant, mentre l'Orfeó cantà l'himne de sant Francesc Gil de Federich.

En acabar l'Eucaristia, els membres de la Delegació de Missions, ens vam desplaçar a la Casa d'Espiritualitat Sant Enric d'Ossó per celebrar la reunió reglamentària i, finalment, vam compartir un dinar de germanor.

Delegació de Missions

Celebració de la festa de Sant Enric d'Ossó a les Teresianes de Jesús

El divendres 26 de gener, a la Residència de les Germanes Teresianes de Jesús, es va celebrar la festa de Sant Enric d'Ossó. L'acte central va ser l'Eucaristia presidida pel vicari episcopal Mn. José Luis Arín i concelebrada per un grup de mossens de la diòcesi. Van estar presents el president de la EMD de Jesús, Sr. Víctor Ferrando, l'alcalde de Vinebre (po-

ble on va néixer el sant), Sra. Teresa Viña, i representants dels ajuntaments de Tortosa i Jesús, així com religioses i veïns de Jesús, Tortosa i Vinebre.

En l'homilia, Mn. Arín va convidar els assistents a pensar en tres aspectes claus referents a sant Enric: la seva vida, la seva herència i el missatge que avui ens dona el sant: Tot per Jesús. Que la nostra vida doni glòria

a Déu. També va animar a fer experiència d'oració, herència de santa Teresa, a ser sal i llum per al món, caminant junts en clau de missió i a organitzar-nos, paraula clau per a sant Enric d'Ossó.

A continuació de l'Eucaristia es va compartir un piscolabis.

Cristina Martínez

AGENDA

Dissabte 2 de març, Teresianes, a les 9.30 h, recés de Quaresma del laïcat.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

26. ■ Dilluns (lit. hores: 2a setm.) [Dn 9,4b-10 / SI 78 / Lc 6,36-38]. Sant Feliu de Llobregat: santa Paula Montal, vg., d'Arenys de Mar, fund. escolàpies (SchP). Sant Nèstor, mr.; sant Alexandre, bisbe; sant Porfirí (†421), bisbe de Gaza.

27. ■ Dimarts [Is 1,10.16-20 / SI 49 / Mt 23,1-12]. Sant Gabriel de la Dolorosa (1838-1862), rel. passionista; sant Baldomer (†660), sotsdiaca de Lió; beata Francina-Aina Cirer, vg. paüla, de Sencelles (Mallorca); santa Honorina, vg.

28. ■ Dimecres [Jr 18,18-20 / SI 30 / Mt 20,17-28]. Sant Rufí, mr.; sant Hilari, papa (sard, 461-468); sant Romà (s. V), abat; sant Sarapió, mr.

29. ■ Dijous [Jr 17,5-8 / SI 1 / Lc 16,19-31]. Sant Germà de Dàcia Pòntica. Sant Dositheu, monjo.

1. ■ Divendres [Gn 37,3-4.12-13a.17b-28 / SI 104 / Mt 21,33-43.45-46]. Sant Rossend (Salas, 907 - Celanova, 977), bisbe (benedictí); sant Lleó, mr.; sant Albí (s. VI), bisbe (benedictí).

2. ■ Dissabte [Mi 7,14-15.18-20 / SI 102 / Lc 15,1-3.11-32]. Sant Lluç,

bisbe; santa Genara, mr.; santa Agnès de Praga o de Bohèmia, rel. franciscana.

3. ■ Diumenge vinent, III de Quaresma (lit. hores: 3a setm.) [Ex 20,1-17 (o bé, més breu: 20,1-3.7-8.12-17) / SI 18 / 1Co 1,22-25 / Jo 2,13-25]. Es poden llegir les lectures del cicle A: Ex 17,3-7 / SI 94 / Rm 5,1-2.5-8 / Jo 4,5-42 (o bé, més breu: 4,5-15.19b-26.39a.40-42)]. Sant Medir, pagès, mr. barceloní; sant Ermenter (o Emeteri) i sant Celdoni (o Celoni), soldats mrs. a Calahorra; santa Màrcia, vg. i mr.

Diumenge II de Quaresma (B)

COMENTARI

«Aquest és el meu Fill, el meu estimat; escolteu-lo»

La Transfiguració (1517-1520), de Raffaello Sanzio. Pinacoteca vaticana, Ciutat del Vaticà, Roma (Itàlia)

Trobem a les lectures d'avui dues manifestacions de Déu de signe ben diversos. En la primera, Déu demana a Abraham el sacrifici del seu propi fill, tot i que, al final es veurà que Déu no vol la mort de ningú sinó la voluntat de renunciar a tot per Déu. En la segona veiem la transfiguració de Jesús, una escena que fa exclamar a Pere: *Rabí que n'estem de bé aquí dalt! Hi farem tres cabanes, una per a vós, una per a Moisès i una altra per a Elies*. Però la situació canviarà ràpidament: *Immediatament ja no veieren ningú més, sinó Jesús tot sol amb ells*. La transfiguració és un tast de la Pasqua. Jesús vol que aquells deixebles que no acaben d'entendre que ell hagi d'anar a Jerusalem a morir, sàpiguen que el final de tot no és la mort, com no era la mort d'Isaac, sinó la resurrecció, la vida. Per això la transfiguració és com una anticipació de la Pasqua, de la felicitat plena. Pere (i els seus companys) no necessiten res més que continuar vivint aquella experiència tan extraordinària. Però la Pasqua suposa el Divendres sant, la mort de Jesús. Per això les paraules del Pare: *Aquest és el meu Fill, el meu estimat; escolteu-lo*. És com dir-li a Pere que no acceptava la mort de Jesús: Pere escolta Jesús quan parla d'anar a morir; Ell és el meu Fill; ell segueix el meu camí. Per això aquella experiència de felicitat s'acaba perquè primer cal passar per la mort. Per això es troben amb *Jesús sol*, que ara es dirigeix a Jerusalem, on l'han d'acompanyar els seus deixebles. El pla de Déu sempre és de vida, de salvació. Ho diu clarament Pau: *Ell que va entregar el seu propi Fill per tots nosaltres i no el va plànyer, com no estarà disposat a donar-nos-ho tot juntament amb el seu Fill? Jesucrist, el qui va morir, més encara, el qui va ressuscitar és el qui està a la dreta de Déu, intercedint per nosaltres*. Un cop més, mort i resurrecció van junts. El terme final és la Vida plena, la felicitat, la salvació; el camí, la creu, la mort, la capacitat de renunciar a tot, com va fer Abraham. Aquest ha de ser també el nostre camí.

Mn. Jaume Pedrós

▶ Lectura del llibre del Gènesi (Gn 22,1-2.9a.10-13.15-18)

En aquells dies, Déu, per posar a prova Abraham, el cridà: «Abraham.» Ell respongué: «Aquí em teniu.» Déu li digué: «Pren, si et plau, Isahac, el teu fill únic, que tant estimes, ves-te'n al país de Morià, i allà, dalt de la muntanya que jo t'indicaré, sacrifica'l en holocaust.»

Arribats a l'indret que Déu havia indicat a Abraham, hi aixecà l'altar i apilà la llenya. Llavors agafà el ganivet per degollar el seu fill. Però l'àngel del Senyor el cridà des del cel: «Abraham, Abraham.» Ell li respongué: «Aquí em teniu.» L'àngel li digué: «Deixa estar el noi, no li facis res. Ja veig que reverencies Déu, tu que no m'has refusat el teu fill únic.» Llavors Abraham alçà els ulls i veié un moltó agafat per les banyes en una bardissa. Hi anà, el prengué i el sacrificà en holocaust en lloc del seu fill. L'àngel del Senyor tornà a cridar Abraham des del cel i li digué: «Escolta l'oracle del Senyor: "Ja que has fet això de no refusar-me el teu fill únic, juro per mi mateix que t'ompliré de benediccions i faré que la teva descendència sigui tan nombrosa com les estrelles del cel i com els grans de sorra de les platges de la mar; els teus descendents heretaran les ciutats dels seus enemics, i tots els nadius del país, per beneir-se, es valdran de la teva descendència, perquè has obeït el que jo t'havia manat".»

▶ Salm responsorial (115)

R. *Continuaré caminant entre els qui viuen a la presència del Senyor.*

▶ Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma (Rm 8,31b-34)

Germans, si tenim Déu a favor nostre, qui tindrem en contra? Ell, que va entregar el seu propi Fill per tots nosaltres i no el va plànyer, com no estarà disposat a donar-nos-ho tot, juntament amb el seu Fill? Qui es presentarà per acusar els elegits de Déu? És Déu qui els declara innocents. Qui gosarà condemnar-los? Jesucrist, el qui va morir, més encara, el qui va ressuscitar, és el qui està a la dreta de Déu intercedint per nosaltres.

▶ Lectura de l'Evangelí segons sant Marc (Mc 9,2-10)

En aquell temps, Jesús prengué Pere, Jaume i Joan, els duqué tots sols dalt d'una muntanya alta i es transfigurà davant d'ells: els seus vestits es tornaren fulgurants, i eren tan blancs que cap tintorer del món no hauria pogut blanquejar-los així. Se'ls aparegué Elies amb Moisès, i conversaven amb Jesús. Llavors Pere diu a Jesús: «Rabí, que n'estem de bé aquí dalt! Hi farem tres cabanes, una per a vós, una per a Moisès i una altra per a Elies.» No sabia pas què dir, d'esglaiats que estaven. Llavors es formà un núvol que els cobria, i del núvol estant va sortir una veu: «Aquest és el meu Fill, el meu estimat; escolteu-lo.» Immediatament, mirant al seu voltant, ja no veieren ningú més, sinó Jesús tot sol amb ells. Mentre baixaven de la muntanya, Jesús els manà que no referissin a ningú allò que havien vist, fins després que el Fill de l'home hagués ressuscitat d'entre els morts. Ells retingueren aquestes paraules i discutien entre ells què volia dir això de «ressuscitar d'entre els morts».

▶ Lectura del libro del Gènesis (Gén 22,1-2.9a.10-13.15-18)

En aquellos días, Dios puso a prueba a Abrahán. Le dijo: «¡Abrahán!» Él respondió: «Aquí estoy». Dios dijo: «Toma a tu hijo único, al que amas, a Isaac, y vete a la tierra de Moria y ofrécelo allí en holocausto en uno de los montes que yo te indicaré». Cuando llegaron al sitio que le había dicho Dios, Abrahán levantó allí el altar y apiló la leña. Entonces Abrahán alargó la mano y tomó el cuchillo para degollar a su hijo. Pero el ángel del Señor le gritó desde el cielo: «¡Abrahán, Abrahán!». Él contestó: «Aquí estoy». El ángel le ordenó: «No alargues la mano contra el muchacho ni le hagas nada. Ahora he comprobado que temas a Dios, porque no te has reservado a tu hijo, a tu único hijo». Abrahán levantó los ojos y vio un carnero enredado por los cuernos en la maleza. Se acercó, tomó el carnero y lo ofreció en holocausto en lugar de su hijo. El ángel del Señor llamó a Abrahán por segunda vez desde el cielo y le dijo: «Juro por mí mismo, oráculo del Señor: por haber hecho esto, por no haberte reservado tu hijo, tu hijo único, te colmaré de bendiciones y multiplicaré a tus descendientes como las estrellas del cielo y como la arena de la playa. Tus descendientes conquistarán las puertas de sus enemigos. Todas las naciones de la tierra se bendecirán con tu descendencia, porque has escuchado mi voz.»

▶ Salmo responsorial (115)

R. *Caminaré en presencia del Señor en el país de los vivos.*

▶ Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Romanos (Rom 8,31b-34)

Hermanos: Si Dios está con nosotros, ¿quién estará contra nosotros? El que no se reservó a su propio Hijo, sino que lo entregó por todos nosotros, ¿cómo no nos dará todo con él? ¿Quién acusará a los elegidos de Dios? Dios es el que justifica. ¿Quién condenará? ¿Acaso Cristo Jesús, que murió, más todavía, resucitó y está a la derecha de Dios y que además intercede por nosotros?

▶ Lectura del santo Evangelio según san Marcos (Mc 9,2-10)

En aquel tiempo, Jesús tomó consigo a Pedro, a Santiago y a Juan, subió aparte con ellos solos a un monte alto, y se transfiguró delante de ellos. Sus vestidos se volvieron de un blanco deslumbrador, como no puede dejarlos ningún batanero del mundo. Se les aparecieron Elías y Moisés, conversando con Jesús. Entonces Pedro tomó la palabra y dijo a Jesús: «Maestro, ¡qué bueno es que estamos aquí! Vamos a hacer tres tiendas, una para ti, otra para Moisés y otra para Elías». No sabía qué decir, pues estaban asustados. Se formó una nube que los cubrió y salió una voz de la nube: «Este es mi Hijo, el amado; escuchadlo». De pronto, al mirar alrededor, no vieron a nadie más que a Jesús, solo con ellos. Cuando bajaban del monte, les ordenó que no contasen a nadie lo que habían visto hasta que el Hijo del hombre resucitara de entre los muertos. Esto se les quedó grabado y discutían qué quería decir aquello de resucitar de entre los muertos.